

Billund
kommune

Miljøgodkendelse af kvægproduktion

Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig

April 2018

Dato: 16. april 2018

Teknik & Miljøforvaltning

Natur og Miljø
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200

www.billund.dk

Journalnr.: 09.17.19 K08

Sagsnr.: 17/14405

Ks.: OSC/RHS

Sagsbehandler:

Rikke Holm Sennels

Tlf. 7972 7094

RHS@billund.dk

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
HØRING	4
MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ REFSHØJVEJ 67, 7250 HEJNSVIG	6
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER.....	6
ØVRIGE FORHOLD	7
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	
VILKÅR	
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	
OFFENTLIGGØRELSE MV	
KLAGEVEJLEDNING	
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	
INDLEDNING	18
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	18
Husdyrbrugets beliggenhed	19
Stalde og produktioner	21
Gødningsproduktion og -opbevaring	23
BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget.....	24
Foder	27
Energi- og vandforbrug.....	27
Affald	29
Spildevand.....	29
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ M.M.	30
Lugt.....	31
Støj, rystelser og transport	33
Støv, fluer og skadedyr	35
Lys	35
Landskab og kulturmiljø	36
Driftsforstyrrelser og uheld	36
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	38
Anlæggets nærhed til naturområder	39
Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget	39
Supplerende vurdering, herunder af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter	40
BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	44
OPHØR	45
ALTERNATIVE MULIGHEDER	45
SAMLET VURDERING	45
BILAG	46

Indledning

Husdyrbruget på Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig er miljøgodkendt efter § 12, stk. 2 i den dagældende Husdyrbruglov¹ ved Billund Kommunes afgørelse af 2. juni 2014.

Ved Billund Kommunes afgørelse af 6. april 2017 er der meddelt tilladelse til opførelse af en ensilageplansilo og ensilageplads iht. anmeldereglerne i § 29 i den dagældende Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse². De anmeldte anlæg er etableret på husdyrbruget.

Virksomheden har den 26. september 2017 ansøgt om godkendelse af udvidelser og ændringer, som ikke er indeholdt i den eksisterende godkendelse af 2. juni 2014. Der er ansøgt om miljøgodkendelse efter reglerne i nugældende Husdyrbruglov³ til udvidelse af staldarealerne med staldafsnit, som var taget ud af drift i forbindelse med miljøgodkendelsen i 2014.

Billund Kommune har derfor udarbejdet en ny godkendelse på baggrund af ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet lovens bestemmelser om godkendelse efter § 16 får virkning, når et husdyrbrug omfattes af godkendelse efter § 12 foretager ændringer eller udvidelser, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 2, i lovens kapitel 10.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁴ alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig, *matrikel nr. 6l, Hejnsvig By, Hejnsvig* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530.000.6778. Bedriftens CVR nr. er 12452004.

---

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

² BEK nr. 211 af 28. februar 2017 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

³ LBK nr. 256 af 21/03/2017. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., med senere ændringer

⁴ BEK nr. 1380 af 30/11/2017 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrbruget ejes af Jens Carsten Fredsgaard Larsen, Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig. Ansøger og kontaktperson på bedriften er Jens Carsten Fredsgaard Larsen, Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig.

Høring

Høring af ansøgningen

Ansøgningen om miljøgodkendelse blev i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 2 og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 56, offentliggjort på Billund Kommunes hjemmeside d. 7. december 2017. Offentligheden har herved indenfor en frist på mindst 2 uger haft mulighed for at komme med forslag og bemærkninger til projektet, samt anmode om at få tilsendt udkast til afgørelse når denne foreligger.

Kommunen har ikke indenfor den fastsatte tidsfrist modtaget bemærkninger i den forbindelse.

Der er ikke foretaget samtidig høring af berørte eksterne myndigheder, idet sagen ikke vurderes at berøre andre myndigheder end Billund Kommune.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Et udkast til miljøgodkendelse har i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 55, stk. 4, været sendt i høring i 30 dage, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har haft mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

Udkastet blev sendt til:

Carsten Larsen, Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig, munkenborg@gmail.com

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO, Anita Hingstman, ahi@sagro.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtkonsekvenszone på 434 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt):

Ejere, Refshøjvej 64, 7250 Hejnsvig

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet udvidelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

I forbindelse med høringen har Billund Kommune den 19. februar 2018 modtaget en bemærkning fra ansøger om, at der i vilkår 6 er byttet om på kravene til skrabehyppigheden i de to staldafsnit.

Efter høringen har Miljøstyrelsen fremsat udmeldinger om spalteskrabere, som medfører, at godkendelsens vilkår til disse bortfalder, hvorfor ansøgers bemærkning ikke længere er relevant (se tekst herunder).

Der er herudover ikke tilgået kommunen bemærkninger indenfor høringsfristen.

Høring af ændringer efter offentlig høring af udkast til godkendelse

Miljøstyrelsen har efter den offentlige høring udmeldt, at spalteskrabere til kvægstalde fjernes fra teknologilisten, da nye tests dokumenterer, at spalteskrabere ikke har effekt på ammoniakfordampningen. I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk kan spalteskrabere derfor ikke længere indgå som middel til at reducere ammoniakfordampningen.

Ansøger har på den baggrund indsendt en ny ansøgning den 12. marts 2018, hvor den ammoniakreducerende virkning af spalteskrabere er fjernet.

Billund Kommune har implementeret disse ændringer i miljøgodkendelsens miljøtekniske redegørelse, og vilkår, som stiller krav vedrørende anvendelse af spalteskrabere, er fjernet fra godkendelsen.

Det er kommunens vurdering, at disse ændringer er uden betydning for husdyrbrugets påvirkninger hos omboende. På den baggrund er der alene foretaget høring af ændringerne hos ansøger.

Ansøger har i den forbindelse tilkendegivet, at man ikke har bemærkninger til udkastet.

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig

Virksomheden har den 26. september 2017 ansøgt Billund Kommune om miljøgodkendelse.

Seneste version af ansøgningen er modtaget den 12. marts 2018.

Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte ændringer, samt dispensation fra afstandskrav til beboelse på samme ejendom (15 m) i § 8 i Husdyrbrugloven.

Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16 a, stk. 1, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Refshøjvej 67 omfattet af en miljøgodkendelse fra den 6. juni 2014.

Vilkårene i godkendelsen fra 2014 er vist i bilag 6. Vilkår vedrørende udbringningsarealer i afgørelsen bortfaldt den 1. august 2017, jf. overgangsbestemmelserne i § 10, stk. 6, i Husdyrbruglovens kapitel 10. Dette vedrører vilkår 36 – 39 i bilag 6. Godkendelser under Husdyrbrugloven regulerer efter denne dato alene miljøpåvirkninger fra husdyrbrugenes anlæg, hvilket også gælder for denne nye godkendelse.

Med denne nye miljøgodkendelse bortfalder samtlige tilbageværende vilkår i den eksisterende godkendelse fra 2014, således at husdyrbrugets anlæg fremover alene reguleres ved vilkårene i denne nye afgørelse. Vilkårene i denne nye godkendelse består dels af vilkår, som er overført fra den hidtidige godkendelse, og dels af nye vilkår. Der er redegjort nærmere for dette i godkendelsens miljøtekniske redegørelse og vurdering nedenfor.

Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskravene i Husdyrlovens § 8, idet driften af to tidligere nedlagte stalde, som ligger tæt på ejendommens stuehus, ønskes genoptaget. Staldene er placeret nærmere end 15 m fra stuehuset, som er mindsteafstanden i henhold til Husdyrlovens § 8. Der er nærmere redegjort for dette forhold i nedenstående afsnit "Husdyrbrugets beliggenhed".

Denne afgørelse om miljøgodkendelse omfatter således også kommunens afgørelse om dispensation efter § 9 i Husdyrloven til anvendelse af disse stalde som ansøgt.

Ud over ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk har kommunen modtaget en miljøteknisk beskrivelse, samt en miljøkonsekvensrapport, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4, stk. 3. I ansøgers miljøtekniske beskrivelse er der omkring en række forhold henvist til oplysningerne i den eksisterende miljøgodkendelse fra 2014.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen⁵.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt iht. § 16a i Husdyrbrugloven eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig, blev i 2014 godkendt efter reglerne i den dagældende Husdyrbruglov til udvidelser af bygninger og til en kvægbesætning på 440,78 DE (dyreenheder).

Der er nu ansøgt om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrbrugets staldarealer med staldafsnit, som tidligere har været taget ud af drift.

I stedet for dyreenheder skal fremtidig regulering baseres på produktionsareal. Ifølge den nugældende Husdyrbruglov skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift af husdyrbruget baseres på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne derfor beregnet ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). I beregningerne for den ansøgte drift indgår, at staldarealerne udvides med staldafsnit, som tidligere har været taget ud af drift.

---

⁵ BEK. nr. 726 af 01/06/2016. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1). Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Refshøjvej 64) er ca. 400 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste samlede bebyggelse er ca. 1,8 km (Vesterhede), mens der er ca. 3 km til nærmeste byzone (Hejnsvig).

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbruqløven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser.

Billund Kommune har vurderet, at de ansøgte udvidelser og ændringer af husdyrbruget på Refshøjvej 67 kan overholde disse afstandskrav, bortset fra at driften af to tidligere nedlagte stalde, som ligger tæt på ejendommens stuehus, ønskes genoptaget (stald 5 og 6 i bilag 2). Staldene er placeret nærmere end 15 m fra stuehuset, som er mindsteafstanden i henhold til Husdyrløvens § 8.

Denne afgørelse om miljøgodkendelse omfatter således også kommunens afgørelse om dispensation efter § 9 i Husdyrløven til anvendelse af disse stalde som ansøgt.

Anlæg, besætning og gødning

Staldarealerne udvides med staldafsnit med et produktionsareal på 237 m², som tidligere har været taget ud af drift. Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Gylle opbevares i tre gylletanke på ejendommen, samt to lejede gyllebeholdere på andre ejendomme. Opbevaringskapaciteten er på i alt 10.605 m³ inkl. gyllekanaler under staldene. Til fast gødning anvendes en møddingsplads på ca. 138 m². Dybstrøelsen opbevares møddingsplads og derefter som kompost i markstak.

Det er oplyst i ansøgningen, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet opfylder kravene i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. arealenhed er lavest muligt.

Ansøgningssystemets beregninger af husdyrbrugets ammoniakemission viser, at der er en lille overskridelse af de BAT-betingede emissionskrav. Ansøger har i den forbindelse redegjort for, at der ikke kan gennemføres yderligere emissionsreducerende tiltag, hvor der er proportionalitet mellem miljøgevinst og omkostninger.

I overensstemmelse med principperne i tidligere afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet, har kommunen vurderet, at overskridelsen skal betragtes som en bagatel, og at det ansøgte kan godkendes på det foreliggende grundlag.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningen er det oplyst, at der kan forekomme støj fra kompressorer, malkestald, gyllepumpning og transporter til og fra ejendommen.

Malkeanlægget starter om morgenen kl. 2.30 og er færdig om aftenen kl. 19.00. Al ventilation er naturlig ventilation, hvorfor der ikke er støj fra mekaniske ventilatorer. Kompressoren anvendes hovedsageligt i dagtimerne. Kompressoren er placeret indendørs, hvilket reducerer støjgener væsentligt.

Antallet af transporter (til- og frakørsel regnes for én transport) er opgjort til ca. 1.396 stk. om året, hvilket er uændret i forhold til nudriften.

Det er oplyst i ansøgningen, at mus og rotter bekæmpes efter behov. Der er aftale med den kommunale bekæmpelsesordning, hvor giftkasserne bliver eftersat to gange årligt. Fluebekæmpelse sker ved udvanding af neporex hos småkalvene og i kælvnings/sygeboksene, samt ved god udluftning og hygiejne.

Om lyspåvirkninger er det i ansøgningen oplyst, at der er natbelysning i driftsbygningerne i perioden mellem kl. 22 og 2.30. Der er herudover ikke ændrede oplysninger i forhold til oplysningerne i den eksisterende godkendelse.

I ansøgningsystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde reglerne om lugtgeneafstand til nærmeste boliger, til nærmeste samlede bebyggelse, og til nærmeste byzone. I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Billund Kommune har vurderet, at udvidelserne ikke vil medføre betydende ændringer i husdyrbrugets frembringelse af lugt, støv, fluer eller støj, og at husdyrbruget på Refshøjvej 67 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne nye godkendelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys, er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Den ansøgte udvidelse af staldarealerne sker i eksisterende bygninger, hvorfor projektet ikke medfører landskabspåvirkninger.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område er *Hedeområder ved Store Råbjerg* ca. 6,5 km mod nordøst. Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3.

Der er i ansøgningen foretaget beregninger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra stalde og gødningsoptagning medfører i naturområderne. Beregningerne viser, at der ikke sker væsentlige påvirkninger.

Kommunen kan konstatere, at nedfald af kvælstof i den omgivende natur overholder de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i reglerne, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Rikke Holm Sennels
Miljøsagsbehandler

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets eksisterende og fremtidige anlæg og drift. Vilkår fra husdyrbrugets tidligere godkendelse fra 6. juni 2014 er vist i bilag 6. Disse vilkår bortfalder med nærværende afgørelse og erstattes af nedenstående vilkår.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. byggereglementet fra Billund Kommune.
3. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kommune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

5. Husdyrbruget skal indrettes med de i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produktioner") anførte stalde, staldsystemer og produktioner.
6. Staldsystemet i tilbygningen til løsdriftsstalden (Tilbygning til kostald, jf. godkendelsens tabel 1) skal udføres som faste, drænede gulve med skraber. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajlefløb. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal.

Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. Skraberens skal være forsynet med timer. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

7. Ved den nye gyllebeholder (pos. 12 i bilag 2B) skal, såfremt beholderen er udstyret med en pumpeanordning, etableres en støbt plads, hvor påfyldning af gylle finder sted. Påfyldningspladsen skal dimensioneres med styrke og tæthed som en møddingsplads. Der skal være fald mod afløb, så spild opsamles. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning er afsluttet. Opsamlet spildevand skal overpumpes til gyllebeholderen. Rent overfladevand fra pladsen kan opsamles og udsprinkles eller lades nedsivet, når pladsen forinden er rengjort efter brug.

Gødningsopbevaring og -håndtering

8. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Affald

9. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
10. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

11. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.

Lugt

12. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
13. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids - og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj og vibrationer

14. Virksomheden skal planlægge flest muligt støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkilder.
15. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid

Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

16. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

17. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Det årlige kørselsbehov må ikke udvides med mere end 10 % i forhold til det, der er angivet i de tekniske beskrivelser.
18. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal ved udkørsel til offentlig vej være tæt og renholdt i et omfang, så spild undgås.
19. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
20. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

21. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

22. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
23. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og

redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

24. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

25. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
26. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem åbninger i bygningens sider eller gavle.

Olietank

27. Olietanke skal drives jf. gældende olietankbekendtgørelse⁶.

Driftsforstyrrelser og uheld

28. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

29. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
30. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af

---

⁶ BEK nr. 1611 af 10/12/2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines

brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

31. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

32. Enhver form for driftsstop af skrabere skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer, at skrabere er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
33. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkrav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

34. Ved ophør af bedriften skal stalde, gyllekanaler/kummer og gødningsopbevaringsanlæg mv. tømmes og rengøres. Gødningsrester, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 49 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en

godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan i henhold til Husdyrbrugslovens § 41 ændre vilkårene i godkendelsen ved påbud, jf. lovens § 39. Vilårene for godkendte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 24. april 2018 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Midtjysk Ugeavis.

Afgørelsen er sendt til:

Carsten Larsen, Refshøjvej 67, 7250 Hejnsvig, munkenborg@gmail.com

Med kopi til:

Konsulent ved SAGRO, Anita Hingstman, ahi@sagro.dk

Endvidere er afgørelsen sendt til:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskeren.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse om godkendelse - eller afgørelsen om dispensation i forhold til afstandsreglerne i lovens § 8 (se nedenstående afsnit husdyrbrugets beliggenhed) - kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 22. maj 2018.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk.

Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på Miljø- og Fødevarerklagenævnet hjemmeside, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for

kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), samt om husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulentfirmaet SAGRO indsendt ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Refshøjvej 67, idet der ønskes godkendelse til udvidelse af staldareal og besætning. Udvidelserne foretages ved at etablere besætning i staldafsnit, som var taget ud af drift i forbindelse med miljøgodkendelsen i 2014. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningsystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 12. marts 2018 (version 4).

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet nogle overordnede vilkår for husdyrbrugets indretning og drift (vilkår 1 – 6). I vilkår 3 er der stillet vilkår om, at gældende love og bekendtgørelser skal overholdes - tilsvarende type af krav er stillet i vilkår 46. Håndhævelse af regelsættene i love og bekendtgørelser bør ikke ske via generelle vilkår i en miljøgodkendelse, hvorfor disse vilkår ikke overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 6 er det fastlagt, at godkendelsen af den 2. juni 2014 bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden den 2. juni 2019. Det følger af § 29 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at nudriften i denne nye godkendelse fastlægges for hvert staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg som den hidtil lovlige drift i henhold til bindende krav i meddelte godkendelser, tilladelser og anmeldelser, der er udnyttet. I ansøgningen til denne nye godkendelse er nudriften derfor opgjort ud fra det anlæg der faktisk er etableret på ansøgningsstedet. I denne nye godkendelse godkendes de ansøgte

staldarealer, og tidligere meddelte godkendelser til udvidelser ud over dette bortfalder. På den baggrund overføres vilkår 6 ikke til denne nye godkendelse.

Vilkår 1 – 2 og 4 - 5 overføres uændret til denne nye godkendelse.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget ligger i landzone i Billund Kommune. Placeringen fremgår af bilag 1. I bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning.

Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Refshøjvej 64) er ca. 400 m. Den korteste afstand fra husdyrbrugets stalde til nærmeste samlede bebyggelse er ca. 1,8 km (Vesterhede), mens der er ca. 3 km til nærmeste byzone (Hejnsvig).

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning på husdyrbrug skal der desuden være mindst 100 m til åbne vandløb og til søer med et areal, der er større end 100 m².

I § 6 i Husdyrgødningsbekendtgørelsen⁷ er afstandskravene i Husdyrbruglovens § 8 justeret, jf. det nedenstående:

- Afstandskravet i ovenstående nr. 3 gælder ikke for dræn mellem pelsdyrhaller til kødædende pelsdyr, når kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse til afledning af spildevand, jf. bekendtgørelsens § 72, stk. 4. Afstandskravet i nr. 3 for så vidt angår dræn gælder desuden ikke for ikke fast placerede husdyranlæg, herunder læskure og hytter.

---

⁷ Bekendtgørelse nr. 865 af 23/06/2017 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

- Afstandskravet i ovenstående nr. 6 gælder ikke for ensilageoplag, ensilageopbevaringsanlæg, lukkede beholdere til husdyrgødning og beholdere til restvand.

Ovennævnte placeringskrav gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg.

Ansøger oplyser, at afstandskravene i lovens § 6 og § 8 overholdes, bortset fra at staldafsnit nr. 5 og 6 tages i brug igen. De to staldafsnit overholder ikke afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom. Der er tale om eksisterende og lovligt opførte bygninger. Der søges om dispensation for afstandskravet.

Kommunens vurdering

Det er Billund Kommunes vurdering i denne sag, at ibrugtagning af staldafsnit, som tidligere har været taget ud af brug, skal betragtes som en udvidelse af staldarealerne, der skal overholde afstandskravene i lovens § 6 og 8.

Husdyrbruget har på den baggrund ansøgt om dispensation fra afstandskravet i forhold til beboelse på samme ejendom. Ansøgningen vedrører, at anvendelsen af tidligere stalde til ungdyr, som ligger tæt på beboelsen, ønskes genoptaget til dyrehold (Stald 5 og 6, jf. nedenstående tabel).

Hvor overholdelse af de i § 8 nævnte afstandskrav ikke er mulig for husdyrbrug, kan kommunalbestyrelsen dispensere herfra, jf. lovens § 9, stk. 3.

Miljøstyrelsen anfører i vejledningen til Husdyrbrugloven, at der kan ikke uden videre dispenseres fra afstandskravene, blot fordi en bygning eller et opbevaringsanlæg kommer til at ligge lidt mindre hensigtsmæssigt for driften. Der vil normalt kunne gives dispensation til genopførelse af et nedbrændt anlæg, når det nye anlæg opføres i samme form som det tidligere og på samme placering. Det gælder dog kun, hvis denne placering ikke indebærer en særlig risiko for forurening af omgivelserne.

I denne sag ansøges der ikke om at opføre et nyanlæg indenfor afstandsgrensene, men om at genoptage en tidligere aktivitet i en eksisterende bygning. Da det ansøgte desuden ikke vil påvirke det eksterne miljø, er det kommunens vurdering, at det ansøgte kan imødekommes. Der meddeles på den baggrund dispensation til afstandskravet i forhold til beboelse på samme ejendom, således at etablering af den ansøgte produktion i de ansøgte bygninger tillades.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte udvidelser af staldarealerne kan overholde de øvrige afstandskrav i § 6 og § 8, og at de ansøgte placeringer af udvidelserne ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Det er endvidere kommunens vurdering, at de ansøgte udvidelser i eksisterende bygninger opfylder kravet i § 33 om, at udvidelserne skal være erhvervsmæssigt nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Stalde og produktioner

Ved godkendelsen fra 2014 blev husdyrbruget godkendt til en besætning på maksimalt 440,78 DE, som disse var oplyst fordelt på dyretyper og fordelt i de forskellige staldanlæg med forskellige staldsystemer. I henhold til den nugældende Husdyrbruglov og tilhørende regler skal reguleringen af den ansøgte fremtidige indretning og drift i stedet baseres på husdyrbrugets mulighed for at udnytte de opgjorte staldarealer med forskellige grupperinger af dyretyper (flexgrupper).

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at give virksomheden mulighed for fleksibel sammensætning af den godkendte dyregruppe efter løbende behov, og at virksomheden kan foretage en række ændringer i dyretyper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse. For en række af sådanne ikke-godkendelsespligtige ændringer skal der dog foretages anmeldelse efter reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, inden ændringerne kan gennemføres.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift og nudrift i det digitale ansøgningssystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn	Bygningsareal	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal
Ansøgt drift			
1 Kostald	1494,0	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	826
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	73
2 Tilbygning til kostald	2791,6	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	1632
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	408
3. Kalvehytter	548,1	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	400
4 Dybstrøelse	328,4	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	143
5 Småkalve	201,0	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	94
6 Ungdyr	146,5	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	91
I alt	5509,6		3667
Nudrift			
1 Kostald	1494,0	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	826
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	73
2 Tilbygning til kostald	2791,6	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	1632
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	408
3. Kalvehytter	548,1	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	400
4 Dybstrøelse	328,4	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	143
5 Småkalve	201,0		
6 Ungdyr	146,5		
I alt	5509,6		3482

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2, hvor numre på stalde i ovenstående tabel henviser til bilag 2A.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt tegninger, som er anvendt i forbindelse med opgørelserne af de eksisterende produktionsarealer (se bilag 3).

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lign.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med, hvad der er givet tilladelse til i tidligere afgørelser.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens⁸ regler.

Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

Der fastsættes vilkår, som tillader de ansøgte stalde, staldsystemer og produktioner, som disse er vist i ansøgt drift i tabel 1.

I husdyrbrugets eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår vedrørende dyreholdet (vilkår 11), som ikke længere er relevant, hvorfor vilkåret ikke overføres til denne nye godkendelse.

I vilkår 41 er der stillet krav om egenkontrol med produktionens størrelse, samt om redegørelse herfor overfor tilsynsmyndigheden. Med den nye Husdyrbruglov

---

⁸ BEK nr. 865 af 23/06/2017 om erhvervs-mæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

er produktionens størrelse ikke længere en parameter i forhold til miljøpåvirkningerne, hvorfor vilkåret ikke videreføres i denne nye godkendelse.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist på bilag 2.

I ansøgningen er det oplyst, at overfladevand fra møddings- og kalveplads (bygning 3, jf. bilag 2B) ledes til gyllebeholder og udgør ca. 392 m³. Overfladevand fra plansiloer samt ensilageplads og forplads ledes til udsprinklingsanlæg.

Ansøger har oplyst opbevaringskapaciteten som vist i nedenstående skema.

Opbevaringsanlæg	Kapacitet, m ³	Overdækning	Placering
Nr. 10 - Gyllebeholder	1.065 m ³	Nej	I tilknytning til ejendommen
Nr. 11 - Gyllebeholder	2.000 m ³	Nej	I tilknytning til ejendommen
Nr. 12 - Gyllebeholder	4.000 m ³	Nej	I tilknytning til ejendommen
Gyllebeholder Staruphøjevej 12	1.480 m ³	Nej	Ekstern tank
Lejet gyllebeholder Daugårdvej 74	1.000 m ³	-	Ekstern tank
Gyllekanaler	1.060 m ³	-	I tilknytning til ejendommen
I alt	10.605 m³		

Tabel 2: Opbevaringskapacitet. Numre på beholdere henviser til bilag 2B.

Til fast gødning anvendes en møddingsplads på ca. 138 m². Dybstrøelse fra småkalve opbevares på ejendommens møddingsplads (bygning 3), indtil det har opnået en kompostlignende tilstand til at blive kørt ud i markstak.

Ansøger anfører, at den producerede mængde husdyrgødning og gødningstypen vil variere alt efter sammensætningen og antallet af dyr. Med denne miljøgodkendelse følger en fleksibilitet i sammensætningen af dyreholdet, og derfor vil en beregning kun give et øjebliksbillede. Ansøger har ikke lavet kapacitetsopgørelse, som viser, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til opbevaringskapacitet kan overholdes, idet der i ansøgningen er henvist til, at dette ikke længere er et krav i forbindelse med ansøgning om godkendelse. I ansøgningen er det oplyst, at der på ejendommen er opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning til minimum 9 måneder.

Kommunens vurdering

Ansøgers henvisning til at dokumentation af opbevaringskapaciteten ikke længere er et krav i forbindelse med ansøgning om godkendelse er i overensstemmelse med Miljøstyrelsens tilkendegivelser, herunder f.eks. i Helpdesksvar af 3.

november 2017. Husdyrproducenten har dog stadig pligt til at indsende en opdateret opgørelse over kapaciteten, hvis der foretages ændringer, som har indflydelse herpå, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 12.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår (vilkår 12) om, at husdyrbruget til enhver tid skal kunne dokumentere, at have opbevaringskapacitet for husdyrgødning. I konsekvens af ovenstående betragtninger videreføres dette vilkår ikke i denne nye afgørelse. Kommunens tilsyn med opfyldelse af krav om opbevaringskapacitet sker i stedet efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I godkendelsen fra 2014 er der med henblik på at sikre anvendelse af BAT, jf. EU's BREF-note (se nærmere herom i nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik") stillet krav til regelmæssig tømning af gyllebeholdere og begrænsning af gylleomrøring (vilkår 14 og 15). Reglerne i den nye Husdyrbruglov opstiller ikke krav om anvendelse af BAT vedrørende disse forhold for husdyrbrug af denne type. På den baggrund videreføres disse vilkår ikke i denne nye godkendelse.

I godkendelsen fra 2014 er der stillet krav (vilkår 9) om etablering og drift af en støbt plads i forbindelse med den nye gyllebeholder (pos. 12 i bilag 2), hvis beholderen er udstyret med en pumpeanordning. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse. Det følger af vilkåret, at der ikke er krav om etablering af en støbt plads, hvis der ikke etableres pumpeanordning på gyllebeholderen.

I Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 15 er der opstillet krav vedrørende etablering og drift af markstakke, som har direkte regulerende virkning for husdyrbruget. Billund Kommune finder, at husdyrbrugets anvendelse af markstakke er tilstrækkeligt reguleret ved disse regler, hvorfor der ikke fastsættes vilkår for denne drift.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 24 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser at stalde og gødningsoplæg på Refshøjvej 67 maksimalt må være på 3.978 kg NH₃-N/år. Det er endvidere beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 4.039 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Refshøjvej 67 er dermed overskredet med 61 kg NH₃-N/år, svarende til 1,5 %.

Ansøger har i den forbindelse anført, at BAT-kravet ikke er overholdt, idet der ikke er proportionalitet i mellem investeringen og miljøeffekten ved gylleforsuring. Ansøger henviser til Miljøstyrelsens skrivelse af 21. februar 2018⁹, ifølge hvilken, kommunen kun stille krav til etablering af et forsøringsanlæg, hvis anlægget allerede er etableret i tilknytning til stalden i dag. Dette er ikke tilfældet.

I forhold til mulighederne for at reducere den samlede ammoniakemission ved overdækning af gyllebeholdere, henviser ansøger til tabel 4 i Miljøstyrelsens Teknologiblad "Fast overdækning af gyllebeholder", hvoraf fremgår, at den samlede meromkostning vil være over 100 kr. pr. kg reduceret N ved overdækning af gyllebeholder på en kvægbedrift.

Kommunens vurdering

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, dvs. de på tidspunktet for den aktuelle afgørelse gældende emissionsfaktorer og gældende virkemidler. Vilkårene om virkemidler og miljøteknologi i den gældende godkendelse eller tilladelse for det pågældende staldafsnit fastholdes med den relative ammoniakreducerende effekt, som de tillægges at have på afgørelsestidspunktet.

2. Tilbygning til kostald (jf. tabel 1)

På ovenstående baggrund er den eksisterende tilbygning til kostalden lagt ind i ansøgningens beregninger som eksisterende stald omfattet af BAT-krav i tidligere afgørelse med BAT-gulvsystemet "Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb". I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der i vilkår 7 stillet krav om etablering af denne staldtype og om drift af skrabeanlæg, og i vilkår 44 er der stillet egenkontrollvilkår vedrørende skrabeanlægget. Vilkårenes krav vedrørende skrabeanlæg er opstillet på baggrund af Miljøstyrelsens teknologiblade¹⁰. Disse vilkår overføres til denne nye godkendelse, da den fastlagte indretning og drift også er forudsat i ansøgningssystemets beregninger af ammoniakemissionen i denne sag.

1. Kostald (jf. tabel 1)

I den eksisterende kostald er der "Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)", hvor der er etableret spalteskrabere. Spalteskraberne blev i 2014 tillagt ammoniakreducerende effekt, og stalden opfyldte herved de daværende krav til BAT.

Miljøstyrelsen udmeldte den 21. februar 2018, at spalteskrabere til kvægstalde fjernes fra teknologilisten, da nye tests dokumenterer, at spalteskrabere ikke har effekt på ammoniakfordampningen. I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk

---

⁹Sådan håndteres godkendelse af kvægbrug i lyset af ny viden om emissioner fra de forskellige staldsystemer, Miljøstyrelsens hjemmeside, 21. februar 2018

¹⁰ Faste drænedede gulve med skraber og ajlefløb (1. udgave, 30.06.2010)

kan spalteskrabere derfor ikke længere indgå som middel til at reducere ammoniakfordampningen.

Miljøstyrelsen oplyser, at "Sengestalde med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)" kun kan opfylde BAT-krav, hvis der samtidig etableres gylleforsuring som virkemiddel. Kommunen kan dog kun stille forsuring som et BAT-krav, hvis anlægget allerede er etableret i tilknytning til stalden, hvilket ikke er tilfældet på Refshøjvej 67.

Jf. Miljøstyrelsens skrivelse af 9. marts 2018¹¹ er det dog ikke et problem for eksisterende stalde, som er miljøgodkendt efter 2007, at leve op til BAT-kravet, idet det fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, nr. 2.1.2, at BAT-kravet til et staldafsnit ved genberegningen af virkemidler og teknologi, der er anført i den gældende godkendelse eller tilladelse, men som ved afgørelsen for den nye godkendelse eller tilladelse ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, skal reduceres.

På den baggrund har ansøger genindsendt ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk, hvor reduktionseffekten af spalteskrabere i kostalden er fjernet i både nudrift og ansøgt drift, hvorved BAT-beregningen i systemet ser bort fra BAT-kravet, som var tilknyttet spalteskraberne.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der i vilkår 8 stillet krav om etablering og drift af skrabe anlæg i kostalden. Hensigten med vilkåret var at sikre reduktion af ammoniakfordampningen til BAT-niveau. Da skraberne ikke længere tilskrives nogen effekt overføres vilkår 8 ikke til denne nye afgørelse.

Stalde med dybstrøelse

For dybstrøelsesstalder er der ingen forskel på BAT-emissionen for nye og eksisterende stalde.

Genoptagelse af husdyrdrift i stald 6 Ungdyr (jf. tabel 1)

Den manglende overholdelse af BAT hidrører fra, at anvendelsen af Stald 6 til ungdyr ønskes genoptaget. Da stalden har været ude af drift, skal den godkendes som en ny stald med de BAT-krav, der hører til nye stalde.

Det samlede husdyrbrug vil kunne overholde de BAT-betingede emissionskrav, hvis der etableres skrabe anlæg på spalterne i Stald 6 og samtidig etableres gylleforsuring. Tilsvarende vil overdækning af gyllebeholdere kunne reducere emissionen.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 5, kan kommunen i særlige tilfælde fravige de fastsatte krav til BAT, såfremt ansøgeren godtgør, at kravet konkret ikke vil være proportionalt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Natur- og Miljøklagenævnet har i sammenlignelige sager accepteret mindre overskridelser af BAT-betingede emissionskrav, hvor der i sagerne var redegjort

---

¹¹ Håndtering af BAT i verserende godkendelser af kvægstalde samt genoptagelse af andnyttede afgørelser, Miljøstyrelsens hjemmeside, 9. marts 2018

for, at der ikke var proportionale muligheder for at anvende yderligere emissionsbegrænsende tiltag.

Billund Kommune finder, at der i denne sag er redegjort for, at der ikke vil være proportional sammenhæng mellem miljøgevinst og omkostninger ved at etablere emissionsreducerende tiltag, hverken ved etablering af gylleforsuring i Stald 6, eller ved etablering af andre emissionsreducerende teknikker på husdyrbruget.

Det er Billund Kommunes vurdering, at der er tale om en lille overskridelse, som ikke har væsentlig betydning for miljøet, og at husdyrbruget inkl. de ansøgte udvidelser kan godkendes på det ansøgte grundlag.

De forhold omkring indretning og drift, som har betydning for husdyrbrugets ammoniakemissioner, er vurderet og vilkårsreguleret i ovenstående afsnit "Stalde og produktion".

Foder

Det er oplyst i ansøgningen, at der ingen ændringer sker i opbevaringen af foder. Ensilage opbevares i plansiloer og markstakke. Øvrigt tilskudsfoder og råvarer opbevares i foderladen (bygning 7, jf. bilag 2).

Det fremgår af ansøgers oplysninger i forbindelse med den eksisterende godkendelse fra 2014, at halm opbevares i foderladen og på Staruphøjevej 12, 7250 Hejnsvig.

I ansøgningskemaet til godkendelsen fra 2014 er der angivet oplysninger om indhold af råprotein og fosfor pr. foderenhed, som ikke afviger fra normindholdet.

Kommunens vurdering

Ensilagepladser skal indrettes og drives i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

I den eksisterende godkendelse er der ikke opstillet krav til foderets sammensætning. Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke indhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen, hvorfor der heller ikke opstilles krav hertil i denne nye godkendelse.

Energi- og vandforbrug

Ejendommens el- og dieselforbrug forventes at være uændret. Vandforbruget forventes at stige med 1.000 m³ som følge af at besætningen øges.

Husdyrbrugets samlede energi- og vandforbrug i den eksisterende og den ansøgte drift fremgår af nedenstående tabel.

Forbrug	Nudrift	Ansøgt
El	210.000 kWh	210.000 kWh
Dieselolie	35.000 l	35.000 l
Vand	10.000 m ³	11.000 m ³

Tabel 3: Energi- og vandforbrug

I ansøgningen til godkendelsen fra 2014 er der oplyst følgende om vandbesparende foranstaltninger:

- Vandforbruget registreres årligt, evt. lækager identificeres og reparerer hurtigst muligt.
- Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.
- Til kvæg anvendes drikkekar, som er udformet og placeret, så unødigt vandspild undgås.
- Vaskeautomat til malkeanlæg er forsynet med vandsparer.
- Vaskevandet fra rengøring af mælketank og malkeanlæg genanvendes til vask af malkestalden.
- Der bruges vand til forkøling af mælken. Vandet opsamles og genbruges til drikkevand til køerne.
- I forbindelse med rengøring iblodsættes staldene, for at mindske forbrug af vaskevand. Til rengøringen anvendes højtryksrensere.

Om energibesparende foranstaltninger er det i ansøgningen til den eksisterende godkendelse oplyst følgende:

- Elforbruget registreres månedligt. Dette giver fokus på forbruget, og muligheder for at reducere dette.
- Vakuumpumpen til malkeanlægget er frekvensstyret, hvilket reducerer både energiforbruget og støj niveauet.
- Systemet til opvarmning af vand til vask af køletank og malkeanlæg justeres, dels så vandet ikke opvarmes mere end nødvendigt, og dels så den opvarmede vandmængde passer til forbruget.
- Mælkekøleanlægget kontrolleres en gang om året af et autoriseret kølefirma, hvorved eventuelle finindstillinger foretages, dette kan give store energibesparelser.
- Logistikken i forbindelse med afhentning af foder til blandeanlæg, er indrettet så afstanden giver færrest muligt driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.
- Der anvendes dagslysstyrret lys i stalden, hvilket betyder, at lysstyrken i stalden reguleres i forhold til dagslyset.
- Udendørs belysning er dagslysstyret eller har bevægelsessensor, hvorved unødvendigt energi forbrug undgås.
- Staldene er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.
- Der anvendes ikke energi til opvarmning i stalde.
- Der er installeret varmegenvinding i forbindelse med mælkenedkøling. Varmen anvendes til at opvarme stuehuset og til varmt vand.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal ligge indenfor rammerne af de i den miljøtekniske beskrivelse nævnte størrelser (vilkår 16), og at husdyrbruget skal føre egenkontrol med energi, vand og råstofforbrug (vilkår 42).

Disse vilkår er stillet med henblik på at sikre anvendelse af BAT, jf. EU's BREF-note (se nærmere herom i nedenstående afsnit "Bedste tilgængelige teknik"). Reglerne i den nye Husdyrbruglov opstiller ikke krav om anvendelse af BAT til

begrænsning af ressource- og energiforbrug for husdyrbrug af denne type. På den baggrund videreføres disse vilkår ikke i denne nye godkendelse.

Affald

Det er oplyst i ansøgningen, at der ingen ændringer sker i husdyrbrugets håndtering, opbevaring og bortskaffelse af affald.

I ansøgningen til godkendelsen fra 2014 er det oplyst, at døde dyr afhentes af DAKA efter aftale ca. 3 gange om måneden. De døde dyr opbevares under kadaverkappe, ved hjørnet af foder- og halmladen (jf. bilag 2), og er ikke synlige fra vejen.

På ejendommen er der to erhvervscontainere til fast affald, som tømmes af Brians renovation hver 14. dag. Der er ingen opbevaring af spildolie på ejendommen, da mekaniker ved service af maskiner tager spildolie med retur.

Pesticider opbevares i aflåst rum. Det tilstræbes ikke at købe flere kemikalier end nødvendigt. Tom emballage kommes i affaldscontainer. Medicinrester og brugte kanyler bortskaffes af dyrlægen.

Evt. jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Kommunens vurdering

Der er i den eksisterende godkendelse fra 2010 stillet vilkår om (vilkår 17), at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord. I vilkår 18 er der stillet vilkår vedrørende opbevaring af farligt affald.

Disse vilkår videreføres i denne nye godkendelse.

Håndtering af døde dyr er reguleret direkte ved en særskilt bekendtgørelse, og håndtering og afsætning af øvrigt affald reguleres direkte af kommunens regulativer og gældende regler, hvorfor der ikke opstilles vilkår for disse forhold.

Spildevand

I ansøgningen til denne nye godkendelse oplyser ansøger, at der ingen ændringer sker i husdyrbrugets afledning af overfladevand og spildevand.

I ansøgningen oplyses, at overfladevand fra møddings- og kalveplads (bygning 3, jf. bilag 2) ledes til gyllebeholder og udgør ca. 392 m³. Overfladevand fra plansiloer ledes til opsamlingsbeholder på 20 m³, hvorfra det sprinkles ud på mark.

Etablering af ensilageplansilo og ensilageplads indgik i anmeldesagen efter § 29 i den tidligere Husdyrgodkendelsesbekendtgørelse (se ovenstående afsnit "Indledning"). Indretningen af opsamling og udsprinkling af overfladevand fra plansiloer fra denne sag er vist i bilag 4.

I ansøgningen til godkendelsen fra 2014 er det oplyst, at tagvand fra stuehus, halm- og foderlade samt løsdriftsstald (stald 1) ledes til faskiner.

Det er oplyst, at tagvand fra tilbygningen til stalden (stald 2) ledes ud på jord. Der vil blive sat tagrender med nedløbsrør på tilbygningen, hvor tagvandet via nedløbsrøret løber ud på jorden. Hvis dette vil medføre problemer vil der blive fundet en anden løsning, og der vil blive søgt om udledningstilladelse ved Billund Kommune.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen¹² defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenede fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

Tagvand skal som udgangspunkt nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 har kommunen vurderet, at løsningerne oplyst af ansøger vedrørende tagvand fra tilbygningen til stalden ikke vil medføre nedsivning eller direkte udledning af forurenede overfladevand. I afgørelse af 6. april 2017 har kommunen vurderet, at etablering af en plansilo og ensilageplads opfylder kravene for en anmeldelse i henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens regler, og at de kan opføres som ansøgt uden, at det vil medføre en negativ påvirkning på miljøet.

Opsamling, håndtering og anvendelse af vand fra ensilagepladser er omfattet af regulering efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 11. Der er bl.a. krav om, at næringsstofferne i ensilagesaft og restvand skal tilføres afgrøder, og at udbringning af ensilagesaft ikke må ske i perioden 15. november til 1. februar.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der fastsat vilkår vedrørende overfladevand (vilkår 19). Vilkåret videreføres i denne nye godkendelse.

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand og ensilagesaft og restvand er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening, og kommunen finder ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj m.m.

Enhver husdyrproduktion giver anledning til lugt inden for de nærmeste omgivelser. Hvor stort et område der påvirkes af lugt, afhænger væsentligst af

---

¹² BEK nr. 726 af 01/06/2016 om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

størrelsen af de arealer i staldene, hvor dyr opholder sig, samt hvilken slags dyr der er tale om. Desuden spiller vindretning, terræn- og beplantningsforhold ind.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 30 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OU_E / m^3 og 1 LE/m^3
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OU_E / m^3 og 3 LE/M^3
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OU_E / m^3 og 10 LE/m^3

Tabel 4. Lugtgrænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 30

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel.

Resultatet af lugtberegningerne for Refshøjvej 67 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone	420 m	> 3 km
B: Samlet bebyggelse	271 m	>1,8 km
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt	107 m	439 m

Tabel 5. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne i forhold til kategori C er baseret på FMK-modellen, mens resultaterne i forhold til kategori A og B er baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Kommunens vurdering

I overensstemmelse med reglerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit B, er den beregnede geneafstand i forhold til enkeltbolig uden landbrugspligt reduceret med 20 %, idet staldene ligger nordligt for nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt (Refshøjvej 64).

Geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg på 20 %.

I beregningerne for Refshøjvej 67 er det dog uden betydning, om der indregnes tillæg, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse indenfor lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger udenfor geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 434 meter.

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkning, som miljømyndigheden finder, er væsentlige, samt at husdyrbruget skal foranledige sagkyndig undersøgelse af lugtkilder og afhjælpning, hvis der sker væsentlig lugtpåvirkning (vilkår 20 og 21). Vilkårene overføres til denne nye afgørelse.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i nærværende afgørelse.

Støj, rystelser og transport

Ansøger oplyser, at malkeanlægget starter om morgenen kl. 2.30 og er færdig om aftenen kl. 19.00. Gyllen udbringes med en 25/28 tons gyllevogn.

I ansøgningen oplyses, at den øvrige beskrivelse i miljøgodkendelsen fra 2014 vedr. støj og transport er uændret.

I ansøgningen til godkendelsen fra 2014 er det oplyst, at der kan forekomme støj fra kompressorer, malkestald, gyllepumpning og transporter til og fra ejendommen.

Al ventilation er naturlig ventilation, hvorfor der ikke er støj fra mekaniske ventilatorer. Kompressoren anvendes hovedsageligt i dagtimerne. Kompressoren er placeret indendørs, hvilket reducerer støjgener væsentligt.

Transporttyper og antal årlige transporter er oplyst som det fremgår af nedenstående tabel.

Transport	Antal
Udbringning af husdyrgødning	460
Udbringning af dybstrøelse	35
Græs og majs til ensilering	435
Halmkørsel	30
Indkøbte foderstoffer	27
Indkøbt kunstgødning	2
Dyr til slagteri	24
Afhentning af døde dyr	36
Afhentning af affald	26
Hjælpestoffer m.m.	15
Afhentning af mælk	182
Levering af brændstof	20
Diverse transporter mellem Refshøjvej 67 og Staruphøjvej 12	104
I alt	1.396

Tabel 6: Transporttyper og antal

Kommunens vurdering

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. I den eksisterende godkendelse fra 2010 er der stillet vilkår om overholdelse af disse grænseværdier (vilkår 23), hvilket overføres til denne nye godkendelse.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener. I godkendelsen fra 2014 er der stillet vilkår om (vilkår 22), at virksomheden skal planlægge flest mulig støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder, f.eks. i forbindelse med håndtering af ensilage. Dette vilkår overføres til denne nye godkendelse.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997¹³ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Refshøjvej 67 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

¹³ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Transporterne føres væsentligst til og fra ejendommen via Refshøjvej. Transportmængden er uændret. Det er kommunens vurdering, at transport til og fra ejendommens anlæg kan gennemføres, uden at det vil medføre væsentlig påvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for indgreb er der i den eksisterende godkendelse stillet vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning (vilkår 43). Desuden er der stillet vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen (vilkår 24 – 27).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Støv, fluer og skadedyr

Ansøger har om påvirkninger fra støv, fluer og skadedyr oplyst, at der ikke er ændringer i forhold til beskrivelsen i den eksisterende godkendelse.

I ansøgningen til godkendelsen fra 2014 er det oplyst, at mus og rotter bekæmpes efter behov. Der er aftale med den kommunale bekæmpelsesordning, hvor giftkasserne bliver eftersat to gange årligt.

Fluebekæmpelse sker ved udvanding af neporex hos småkalvene og i kælvnings/sygeboksene, samt ved god udluftning og hygiejne.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2014 fastsat vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til støv- eller fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der er stillet krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning (vilkår 29), mens der i vilkår 28 er stillet krav vedrørende støvfrembringelse fra transport.

Disse vilkår overføres til denne nye godkendelse.

I den miljøtekniske beskrivelse i godkendelsen fra 2014 fremgår, at der stilles vilkår om, at fluer bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser, og at der stilles vilkår om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Ved en fejl er disse vilkår dog ikke blevet implementeret i godkendelsens vilkårsafsnit.

Disse vilkår stilles i denne nye godkendelse.

Lys

Ansøger har om lyspåvirkninger oplyst, at der er natbelysning i driftsbygningerne i perioden mellem kl. 22 og 2.30. Øvrige belysningsforhold er uændrede.

Det er oplyst i den eksisterende godkendelse fra 2014, at der er udendørs lys på løsdriftsstaldens (stald 1) sydlige gavl.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener er der i godkendelsen fra 2014 fastsat vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig (vilkår 30). For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger, er der endvidere stillet vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavllåbninger (vilkår 10).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Landskab og kulturmiljø

Ansøgningen indeholder ingen stillingtagen til landskabspåvirkninger.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2014, samt i afgørelse af 6. april 2017 vedrørende etablering af en plansilo og ensilageplads, har kommunen vurderet, at de omfattede udvidelser og ændringer ikke vil påvirke landskabet i området negativt.

I forbindelse med denne nye godkendelse ansøges der ikke om bygningsmæssige udvidelser eller ændringer. På den baggrund findes det ikke relevant at foretage en nærmere redegørelse for de landskabsmæssige forhold i området.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte udvidelser og ændringer ikke vil medføre påvirkning af landskabet i området.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger oplyser, at oplysninger om håndtering af driftsforstyrrelser og uheld er uændret i forhold til beskrivelsen i miljøgodkendelsen fra 2014.

I miljøgodkendelsen fra 2014 har ansøger oplyst, at mulige uheld kan være gylleudslip, strømsvigt og olie- og kemikalieudslip.

Pesticider opbevares frostfrit og i aflåst rum. Påfyldning og rengøring af marksprøjte foregår på befæstet areal med afløb til gyllebeholder.

Dieselolie opbevares i 1.200 l og 1.500 l dieseltanke i halm- og foderladen på fast bund uden afløb. Der er ingen opbevaring af spildolie, da mekaniker bortskaffer dette i forbindelse med service af maskiner.

Tankning af dieselolie sker på den faste bund i halm- og foderladen. Der er automatpistol på, der selv lukker, når tanken, der tankes til, er fuld. Der er ingen afløb eller dræn i nærheden, som evt. spild kan løbe i.

Risiko for uheld minimeres ved at anlæg og tekniske installationer renholdes og vedligeholdes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt. Opgaver, der kan give anledning til uheld, udføres altid under opsyn. Ved uheld kontaktes alarmcentral omgående.

Hvert 10. år kontrolleres gyllebeholderne af en autoriseret kontrollant. Minimum én gang årligt kontrolleres gyllebeholderne visuelt for eventuelle kabelbrud, skader på kabelbeskyttelse, revner og utætheder i elementer. Ved skade eller tegn på skade, kontaktes leverandør af gylletanke for udbedring af skade.

Ejendommens gyllebeholder ligger mere end 100 m fra det nærmeste vandløb, og terrænets hældning er under 6 grader, hvorfor der ikke er truffet yderligere foranstaltninger til at hindre uheld.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen, som angiver instrukser til håndtering af forskellige typer uheld.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger udenfor områder, der i Danmarks Miljøportal og MiljøGis er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsplaner.

Det fremgår af BBR- registeret, at der er en indendørs tank under 6.000 l fra 1998 på ejendommen. Desuden er der en afblændet olietank.

Det fremgår af vilkår 31 i den eksisterende godkendelse fra 2014, at husdyrbrugets olietanke skal drives efter gældende olietankbekendtgørelse, som fastlægger reglerne for tankenes indretning, drift, vedligeholdelse og sløjfning med henblik på at sikre mod forurening. Kommunen fører tilsyn efter bekendtgørelsen med at reglerne overholdes, herunder at der er foretaget korrekt anmeldelse af ejendommens olietanke.

Vilkår 31 overføres til denne nye godkendelse, idet vilkårets henvisning til olietankbekendtgørelsen opdateres til den aktuelt gældende bekendtgørelse.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af olietankbekendtgørelsen), er der i godkendelsen fra 2014 stillet vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip (vilkår 33). Vilkåret overføres til denne nye godkendelse.

Der er stillet vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan tilledes jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og

der er stillet krav til pumper, slanger og tankpistol (vilkår 34). Vilkåret overføres til denne nye godkendelse

Der er stillet vilkår om (vilkår 32), at der til stadighed skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet (vilkår 35). I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der derfor alene stillet vilkår om opsyn ved pumpning af gylle (Vilkår 13).

Disse vilkår overføres til denne nye afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 33 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
  - a) højmoser,
  - b) lobeliesøer,
  - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
  - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stilles vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen¹⁴ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til naturområder

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakpåvirkning af naturområder fra anlægget

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 4.039 kg N/år. Dette indebærer en meremission i forhold til nudriften på 254 kg N/år, og en meremission i forhold til driften for 8 år siden på 2.202 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. ansøgningen	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning (Kg N/år)	Merbelastning 8 år (Kg N/år)	Totalbelastning (Kg N/år)	Ruhed natur	Ruhed opland	Kumulation
Kat. 2 Hede	2	Hede	1271	0	0	0,1	Skov	Landbr.	0
1 Mose	3	Mose	436	0	0,2	0,4	Bn	Landbr.	0
2 Hede	3	Hede	1073	0	0,1	0,1	Bn	Landbr.	0

Tabel 7. Ammoniakdepositionen i omliggende natur

Det er oplyst i ansøgningen, at der ingen kategori 1-natur er i nærheden af anlægget.

Kommunens vurdering

¹⁴ BEK nr. 926 af 27/06/2016 – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Nærmeste kategori 1-natur ligger mere end 6,5 km fra ejendommen. Det vurderes på den baggrund, at husdyrbruget ikke medfører påvirkning med ammoniak i området.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i 1 stk. kategori 2-natur (hede), jf. ovenstående skema. Kommunens kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

I beregningerne er det lagt til grund, at ruheden i naturpunkterne er Skov og Bn (Blandet natur med lav bevoksning), og at ruheden i alle oplandet mellem anlægget og naturpunkterne er Landbrug. Billund kommune vurderer, at de valgte ruheder ikke underestimerer de beregnede påvirkninger i naturområderne.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Supplerende vurdering, herunder af internationale naturbeskyttelsesområder og visse arter

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur
Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde EF-habitatområde nr. 74 og EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 48, *Hedeområder ved Store Råbjerg*, er over 6,5 km. Området dækker et areal på 626 ha, og er udpeget for at beskytte og bevare en række arter og naturtyper. Områdets centrale elementer er det store plantageområde, Gyttegård Plantage, og de store hede- og moseområder ved Store Råbjerg, Grene Sande og Præsteflod. Igennem området løber Grene Å, der er en del af Grindsted Å/Varde Å-systemet.

Især næringsstoffbelastningen fra luften udgør en trussel mod alle de registrerede naturtyper i beskyttelsesområdet. Ligeledes er tilgroning med bjergfyr en trussel.

Da ejendommen er placeret over 6,5 km fra Natura 2000 området, vil en øget ammoniakemission fra ejendommen ikke kunne medføre påvirkning. Det er kommunens vurdering, at der i en afstand på 6,5 km ikke vil kunne måles hverken nogen mer- eller totaldeposition fra ejendommen.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Refshøjvej 67 ikke vil medføre en væsentlig

påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 28, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 35, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Kategori 3-natur omfatter jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 :

- a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
- c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
- d) ammoniakfølsomme skove

Påvirkningen af ammoniakfølsomme skove er vurderet særskilt nedenfor.

Inden for en radius af 1.000 meter fra ejendommen ligger nogle udpegede § 3 arealer. Der er i husdyrgodkendelse.dk beregnet merbelastning og totalbelastning til 2 repræsentative punkter, jf. ovenstående skema, bestående af en mose og et hedeareal. Disse naturarealer er vist i bilag 5.

Da hverken mer- eller totaldeposition på disse arealer overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Vest for ejendommen ligger flere småsøer. Hovedparten af næringsstofførslen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrbrugloven. Husdyrbruglovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

Påvirkning af ammoniakfølsom skov

Omkring 700 m sydvest og ca. 1 km øst for ejendommen ligger to potentielt ammoniakfølsomme skove. Ammoniakfølsom skov (Kategori 3-natur iht. § 2 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) er arealer uden for Natura 2000-områder,

- hvor der har været skov i mere end 200 år, så der er tale om gammel "skovjordbund", og
- skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, så jordbunden ikke har været dyrket mark i mere end 200 år, eller
- der er tale om skov med naturskovsindikerende arter eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen »Arter, der er brugt ved prioritering af

naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove«, og hvor arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.

I ansøgningen er der ikke foretaget beregninger af husdyrbrugets ammoniakpåvirkninger i disse potentielt ammoniakfølsomme skove. Ud fra resultaterne af de øvrige depositionsregninger i ansøgningen er det kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke vil kunne medføre væsentlig merdeposition i skovarealerne.

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Bilag IV arter

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12¹⁵ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have leve-, yngle- eller fødesøgningssted ved husdyrbruget på Refshøjvej 67, kunne være løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus. Derudover vil Odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

Spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindelig udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig

---

¹⁵ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

rig, og her findes foruden spidssnudet frø og løgfrø, stor vandsalamander. Alle tre arter er på habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er også rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever udenfor yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenet, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtigelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrø er fredet og findes på habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er registeret i Varde Å, Ansager Å og Grindsted Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen eller i tilknytning til

bedriftens udbringningsarealer. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Kommunens vurdering

Der ligger flere § 3 registrerede søer indenfor 1000 meter fra anlægget. Nærmeste registreringer i Billund Kommune af Bilag IV padder fra ejendommen er 2 km og mere.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Vedrørende BAT henvises i ansøgningen til, at beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-krav for ammoniakemissionen overskrides med en lille margin (se nærmere herom i ovenstående afsnit "BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget").

I ansøgningen er der i forhold til nogle af de ovenstående afsnit henvist til, at der ikke er ændringer i forhold til den eksisterende godkendelse. I disse afsnit har kommunen har på den baggrund overført beskrivelser fra den eksisterende godkendelse til de pågældende afsnit i denne nye godkendelse, herunder også evt. beskrivelser af anvendt BAT.

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug omfatter i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, husdyrbrug med:

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug har EU udarbejdet en BAT-konklusion "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", offentliggjort den 21. februar 2017, som anfører, hvad der betragtes som BAT.

På den baggrund er der i Husdyrloven og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen optaget en række bestemmelser, som skal sikre, at der på EI-husdyrbrug anvendes BAT i bred forstand, hvilket ud over de direkte forureningspåvirkninger omfatter en række indretnings- og driftsmæssige forhold med hensyn til miljøpåvirkninger, affaldsfrembringelse og ressourceforbrug mv.

Husdyrbruget på Refshøjvej 67 er ikke et IE-husdyrbrug og er således ikke omfattet af ovennævnte BAT-krav. For husdyrbruget gælder alene BAT-krav i

forbindelse med ammoniakemission, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24.

I ovenstående afsnit "BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget" er der på den baggrund foretaget vurderinger og fastsat vilkår, som fastlægger anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission.

Det er Billund Kommunes vurdering, at der ikke herudover skal stilles krav om anvendelse af BAT på Refshøjvej 67 i denne nye godkendelse.

I den eksisterende miljøgodkendelse fra 2010 er der i vilkår 40 stillet krav om anvendelse af BAT, som er mere vidtgående, end det ovennævnte reguleringsgrundlag, idet kravene har baggrund i BAT-krav i EU's BREF-note vedrørende BAT, der efter de nugældende godkendelsesregler alene omfatter IE-husdyrbrug. Vilkåret overføres derfor ikke til denne nye godkendelse.

Ophør

I tilfælde af ophør af produktionen oplyser ansøger, at gyllekanaler, gylletanke, møddings- og ensilagepladser vil blive tømt og rengjort, således at der ikke er fare for forurening med husdyrgødning eller ensilagesaft.

Kommunens vurdering

I den eksisterende godkendelse fra 2014 er der stillet vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår (vilkår 45). Vilkåret overføres til denne nye afgørelse.

Alternative muligheder

Det er oplyst i den indsendte miljøkonsekvensrapport, at der ikke er overvejet alternative løsninger til det ansøgte projekt, da ansøger ikke ønsker at bygge nye stalde. Rammerne indenfor de eksisterende driftsbygninger sætter derfor en begrænsning for udvidelsesmulighederne.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, afsnit D, skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 16 a, stk. 1, oplyse om rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgte indvirkninger på miljøet.

Der ansøges ikke om bygningsmæssige udvidelser, og projektet overholder BAT-krav og beskyttelseshensyn i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages en vurdering af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse til etablering og drift af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Bilag

- Bilag 1: Lokalisering af husdyrbruget
- Bilag 2: Husdyrbrugets indretning
- Bilag 3: Tegninger med opgørelse af eksisterende produktionsarealer
- Bilag 4: Opsamling og udsprinkling af overfladevand fra plansiloer
- Bilag 5: Beskyttet natur indenfor 1.000 m fra anlægget
- Bilag 6: Vilkår i miljøgodkendelse af 6. juni 2014